

Utskick från:

SUNDSVALLS RADIOAMATÖRER
Box 173, 851 03 SUNDSVALL
Postgiro 79 16 23-2
Email hq@sk3bg.se
Hemsida <http://www.sk3bg.se>

Kontaktpersoner i Sundsvalls

Radioamatörer, SRA

Ordförande:

Christer Byström SM3ESX 060-56 12 85

Radiotrafikansvariga:

Jan-Eric Rehn SM3CER 060-56 88 73

Björn Collén SM3RMR 060-15 55 39

SUMMERING AV HÖSTPROGRAMMET

Välkommen till vinternumret av QRX. Vi har haft en händelserik höst på klubben, med ett variationsrikt programutbud.

I september hölls ett mycket uppskattat föredrag av **SM3CLA/Karl-Olof**. Han demonstrerade hur man kan köra radio QRP med hjälp av en ångmaskin, citroner eller med kallt och varmt vatten.

Kvartalsmötet handlade till stor del om hur klubben skall marknadsföra vår hobby till nya intresserade personer och om höstens utbildningar.

Den 22 september var det Amatörradions Dag i hela Sverige. I Sundsvall hade 10 klubbmedlemmar ställt upp för att visa allt om vår underbara hobby. Dessvärre kom inga intresserade till vårt öppet hus, trots annonser i ortstidning, PR via vår hemsida och i vår klubbtidning. Vi hade även skickat mail till

alla gymnasie- och högskoleelever i Sundsvall-Timrå-Härnösands området. Här krävs verkligen EFTERTANKE och ANALYS. **Hur vi skall marknadsföra oss i framtiden ?????!**

I oktober startade **SM3CWE/Owe** en föredragsserie om antennteorier, antennkonstruktioner, antennmätningar, SWR och vågutbredning. Föredragsserien pågår under 6 träffkvällar. De första föredragen har Owe hållit och de besöktes av ca 25 personer/kväll.

Höstens SM3-möte i Sundsvall samlade drygt 20 personer. Protokollet från mötet samt fotografier finns på klubbens hemsida **www.sk3bg.se**

Höstens SM3-möte i Sundsvall.

SM3EVR/Tord visade en videofilm från DX-peditionen till Kingman Reef 2000, K5K. Drygt 20 klubbmedlemmar tog del av denna intressanta DX-pedition.

Några av våra medlemmars bygg-alster visades upp under en klubbafton. Här kunde vi bl a ta del

(Forts. på sidan 2)

(Forts. från sidan 1)

av **SM3ESX/Christers** K2-QRP-transceiver, **SM3UQO/Björns** hembygge av en QRP-transceiver, dessutom visade **SM3XGM/Mikael** ritningar och foton på ett HF-slutsteg han byggt.

November månads första klubbträff var studiebesöket i berggrummet hos Telia Mobile. Tack till **SM3GSK/Classe** som arrangerat detta studiebesök.

Weekendkursen i amatör-radioteknik i Utanede är framflyttad till januari och februari 2002. Anledningen är, att endast 4 anmälningar inkommit (2 från Kramfors, 1 från Delsbo och 1 från Hudiksvall). För att ge fler möjlighet att ta del av kursen flyttas den fram.

Vi behöver Din hjälp att sprida information om utbildningen till intresserade i SM3-distriktet.

SSA har tagit fram 6 nya broschyrer om olika grenar av vår hobby, dessutom fanns i QTC nr 9/2001 ett stort uppslag som är riktat till nya amatörer. Broschyerna och QTC nr 9/2001 finns på klubben. Mer om utbildningen på sidan 6.

Förutom olika aktiviteter under träffkvällarna har även arbeten utförts i klubben under övriga kvällar och helger. Invändigt har anslagstavlor med fotografier och QSL-kort satts upp, dessutom har labb-bänken gjorts iordning. Vi har fått en del mätinstrument från Västermalms Skola, förmedlade av **SM3BIL/Owe**. Vissa av dessa instrument kommer att auktioneras ut den 14 december på Lilla Julaftonskvällen.

UHF-repeatern är åter igång, men för närvarande har den kort räckvidd. UHF-antennerna har satts upp av **SM3UQO/Björn**. Under hösten har det körts mycket radio från klubben.

Arbeten har också utförts på besöksstationen **SI9AM** i Utanede. Mer om dessa aktiviteter på sidan 7.

På klubbens hemsida kan du hämta hem klubb-tidningen som en pdf-fil. Det betyder att du tar hem den i originalutförande d.v.s. i färg och med alla bilder. Har Du synpunkter på pdf-filen etc hör gärna av Dig direkt till **SM3LIV/Ulla**. Email: sm3liv@sk3bg.se

Ett tips när Du tar hem pdf-filer. Finns alternativet "**Skriv ut som bild**" i utskriftsfunktionen, prova det om Du har problem vid utskrift av bilder och teckensnitt etc.

QRX-bladets **framtida existens** beror på om någon/några av våra klubbmedlemmar frivilligt kan ta på sig att trycka detta blad. För den/de som tar på sig ansvaret att någon gång bidra med en "klubbtryckning" kan det vara skönt att veta att upplagan är 150 ex och på 8-10 A4 sidor. Du som har möjlighet att hjälpa till med tryckningen, kontakta **SM3LIV/Ulla** eller **SM3FJF/Jörgen** snarast på telefon 060-313 25 eller 070 - 394 17 45.

Detta utskick är kopierat av **SM3UQO/Björn**. **Tack** Björn för engagemanget med tryckningen av detta klubblad.

QRX nr 1/2002 kommer att tryckas i mitten av februari. Manusstopp är den 1 februari 2002.

MÅNADENS KLUBBPROFIL

En gammal Luxor radiomottagare och en granne som visar amatörradio blir en drivkraft eller rättare sagt en "gnistkraft" som inspirerar denne unge tonåring så målmedvetet att han säger "Radiotelegrafist det ska jag bara bli".

Drivkraften blir så småningom verklighet ute på de sju haven.

Drivkraften att bilda familj finns också där, YL Karin, blir XYL Karin och 4 söner.

Drivkraften att efter ett uppehåll, åter börja med hobby. Upphållet varade bara 17 år!

"Bliv vid din läst" säger ordspråket. Även det uttrycket stämmer till 100%.

Mer om denne radioamatör längre fram i bladet.

(Forts. på sidan 9)

HÄR FINNS VI

VINTERPROGRAMMET

Tis 13 Nov FÖREDRAGSSERIE AV SM3CWE/OWE

Del 3 av 6. Denna kväll berättar **SM3CWE/Owe** om *Trådantennen och dess möjligheter.*

Klubbvärd: SM3XGM/Mikael

Tis 20 Nov KVARTALSMÖTE

Nu har Du chansen och säga vad Du tycker om vår radioklubb. Framför dina förslag och idéer direkt till styrelsen. Vi är lyhörda och vill försöka anpassa verksamheten så att den passar så många som möjligt.

Klubbvärd: SM3ESX/Christer

Tis 27 Nov QSL-SORTERING

Vi sorterar QSL-kort inkomna under november månad. Kaffebryggen är varm hela kvällen.

Klubbvärd: SM3WSK/Bengt

Tis 4 Dec FÖREDRAGSSERIE AV SM3CWE/OWE

Del 4 av 6. Denna afton berättar **SM3CWE/Owe** om *Anpassning av Sändare - Feeder - Antenn.*

Klubbvärd: SM3CER/Janne

Tis 11 Dec INSTÄLLT

Vi vilar oss inför fredagens festligheter. Förslagsvis tittar Du i förrådet, kanske finns det något som Du kan skänka till klubbens auktion eller lotteri på Lilla Julafton.

Fre 14 Dec LILLA JULAFTON

Välkommen till det traditionella Lilla Julaftonsfirandet i klubblokalen.

Alla familjemedlemmar är varmt välkomna.

(Ta tillfället och visa Din familj hur fint vi har det.)

Vi börjar kl 19.00

PÅ PROGRAMMET

- * Glögg, Kaffe/The/Läsk och lussekatter
- * Tecknad film
- * Lotteri med fina vinster
- * Julklappsutdelning, alla som tar med ett paket till ett värde av minst 20 kronor får vara med när Tomten delar ut klapparna.
- * Korv med bröd
- * Auktion

Klubbvärd: SM3ESX/Christer

Varmt välkomna till vårt Lilla Julaftonsfirande!

Fre 28 Dec MELLANDAGSMEETING

Gör det naturliga avbrottet i jul- och nyårsfirandet och håll traditionen i liv genom att komma till klubblokalen och prata bort några timmar.

Klubbvärd: SM3RMR/Björn

(Forts. på sidan 4)

(Forts. från sidan 3)

Tis 8 Jan QSL-SORTERING

Vi sorterar QSL-kort inkomna under december månad. Kaffebryggen är varm hela kvällen.

Klubbvärd: SM3UQO/Björn

Tis 15 Jan FÖREDRAGSSERIE AV SM3CWE/OWE

Del 5 av 6. Denna kväll berättar **SM3CWE/Owe** om *Yagi- och Quadantenner*.

Klubbvärd: SM3XGM/Mikael

Lör 19 – Sön 20 Jan

WEEKENDKURS I AMATÖRRADIOTEKNIK

Del I av II. Internatutbildning till Klass 2-certifikat. Se separat artikel på sidan 6.

Sprid information om denna weekendutbildning till så många som möjligt!

Tis 22 Jan PSK31 – EN NYHET

Upplev det nya digitala trafiksättet att kommunicera med andra radioamatörer. **SM3BCS/Eskil** berättar och demonstrerar hur QSO-trafiken går till. Mer information om PSK31 finns på <http://aintel.bi.ehu.es/psk31.html>

Klubbvärd: SM3GSK/Classe

Sön 27 Jan SÖNDAGSTRÄFFEN

Urpremiär. Del 1 av 4.

Under våren testar vi med 4 nya träffkvällar, nämligen sista söndagen i varje månad under januari, februari, april och maj. D.v.s. 27/1, 24/2, 28/4 och 26/5. (Dock **ej** söndagen den 31 mars p.g.a. påskhelgen).

Vi har inget speciellt program utan vi träffas för att prata och utbyta tankar och idéer i största allmänhet och avslutar kvällen med SSA-bulletinen och SK3BG-nytt.

Klubbvärd: SM3FJF/Jörgen

Tis 29 Jan QSL-SORTERING

Vi sorterar QSL-kort inkomna under januari månad. Kaffebryggen är varm hela kvällen.

Klubbvärd: SM3WSK/Bengt

Tis 5 Febr FÖREDRAGSSERIE AV SM3CWE/OWE

Del 6 av 6. Denna kväll berättar **SM3CWE/Owe** om *Smith-diagrammet*.

Klubbvärd: SM3CER/Janne

Lör 9 – Sön 10 Feb

WEEKENDKURS I AMATÖRRADIOTEKNIK

Del II av II. Internatutbildning till Klass 2-certifikat. Se separat artikel på sidan 6.

Sprid information om denna weekendutbildning till så många som möjligt!

Tis 12 Febr PIZZA-AFTON

Vi träffas i klubblokalen och beställer pizza från någon restaurang som har utkörning av pizza. Förhandsboka Din pizza på SK3BG-nytt den 29 januari eller 5 februari.

Klubbvärd: SM3UQO/Björn

Tis 19 Febr MÄTNING AV DIN VHF/UHF RADIO

Hur mår Din VHF/UHF Radio? Denna träffkväll ägnar vi oss att mäta Din VHF/UHF radio. Vi mäter känslighet, frekvens, uteffekt och signalegenskaper. Mätning av VHF/UHF stationer är en efterfrågad aktivitet från klubbmedlemmarna. Om intresset blir stort återkommer vi med ytterligare en mätkväll under våren.

Klubbvärd: SM3GSK/Classe

Sön 24 Feb SÖNDAGSTRÄFFEN

Del 2 av 4. Kom till klubben och avsluta veckan på ett annorlunda sätt. Träffkvällen avslutas med SSA-bulletinen och SK3BG-nytt.

Klubbvärd: SM3ESX/Christer

Tis 26 Febr QSL-SORTERING

Vi sorterar QSL-kort inkomna under februari månad. Kaffebryggen är varm hela kvällen.

Klubbvärd: SM3XGM/Mikael

(Forts. på sidan 5)

(Forts. från sidan 4)

Tis 5 Mars DISKUSSIONSAFTON

Om två veckor har Sundsvalls Radioamatörer årsmöte. Passa redan nu på att diskutera ev frågeställningar som Du vill ta upp på årsmötet. Kaffebryggen står på hela kvällen.

Klubbvärd: SM3ESX/Christer

Tis 12 Mars APRS-LIVE

Del 1 av 3.

SM3HFD/Håkan föreläser och demonstrerar APRS. Denna afton skall vi få en övergripande information om APRS, under de följande träffkvällarna berättar Håkan om hur Du måste göra för att själv komma igång med APRS hemifrån eller mobilt.

Klubbens styrelse har beslutat att införskaffa utrustning så att klubben kommer igång med APRS på SK3BG.

Mer information i QRX 1/2002.

Klubbvärd: SM3WSK/Bengt

Tis 19 Mars ÅRSMÖTE

Se separat kallelse nedan.

Tis 26 Mars QSL-SORTERING

Vi sorterar QSL-kort inkomna under mars månad. Kaffebryggen är varm hela kvällen.

Klubbvärd: SM3CER/Janne

Tis 3 April TRÄFFKVÄLL

Kvällen blir vad Du gör den till. Kaffe serveras hela kvällen.

Klubbvärd: SM3RMR/Björn

Lör 6 April SM3-MÖTE I UTANEDE

Mer info i QRX 1/2002.

Tis 10 April APRS-LIVE

Del 2 av 3.

SM3HFD/Håkan berättar hur Du måste göra för att själv komma igång med APRS hemifrån eller mobilt. Håkan hjälper oss även att programmera. Du kan nu lära Dig APRS med hjälp av klubbens nyinförskaffade utrustning.

Mer information i QRX 1/2002.

Klubbvärd: SM3UQO/Björn

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE 2002

Sundsvalls Radioamatörer kallar härmed till årsmöte:

Datum: Tisdagen den 19 mars 2002

Tid: Klockan 19.30

Plats: Klubblokalen, Sidsjön, Sundsvall

Program: Sedvanliga årsmötesförhandlingar.
Fika och trevlig gemenskap.

VARMT VÄLKOMNA ÖNSKAR STYRELSEN!

UTBILDNING I AMATÖRRADIOTEKNIK

(Grundkunskaper grundskolans matematik för årskurs 9)

Utbildningen leder till Amatörradiocertifikat för

KLASS 2 vilken ger tillstånd till frekvensbanden på VHF/UHF/SHF/EHF, eller

KLASS UN vilken ger tillstånd till frekvensbanden på VHF/UHF.

Kursens målsättning:

Att ge kursdeltagarna de kunskaper och färdigheter som krävs för att avlägga prov för amatörradiocertifikat KLASS 2 eller KLASS UN.

Omfattning:

4 kursdagar fördelade över två veckoslut.

Undervisningen sker i internatform i Utanede med hemuppgifter mellan de olika veckosluten.

OBS! ÄNDRAT DATUM

Veckoslut 1

Lördag 19 januari 2002

kl 09.00 – 12.00	Pass 1
kl 12.00 – 13.00	Lunch
kl 13.00 – 17.00	Pass 2
kl 17.00 – 18.30	Middag
kl 18.30 – 21.00	Pass 3
kl 21.00	Kvällsfika

Söndag 20 janarui 2002

kl 07.30 – 08.00	Frukost
kl 08.00 – 12.00	Pass 1
kl 12.00 – 13.00	Lunch
kl 13.00 – 17.00	Pass 2

Veckoslut 2

Lördag 9 februari 2002

kl 09.00 – 12.00	Övningsprovskrivning
kl 12.00 – 13.00	Lunch
kl 13.00 – 17.00	Pass 2
kl 17.00 – 18.30	Middag
kl 18.30 – 21.00	Pass 3
kl 21.00	Kvällsfika

Söndag 10 februari 2002

kl 07.30 – 08.00	Frukost
kl 08.00 – 12.00	Pass 1
kl 12.00 – 13.00	Lunch
kl 13.00 – 17.00	Provskrivning

Kursavgift:

950 kronor (vid 10 deltagare)

Deltagarantalet begränsas till 15 personer.

I priset ingår Utbildningskasse

Mat och fika (helpension)

Logi i 2-bäddarum (**Sängkläder såsom lakan + örngott eller sovsäck medtages av varje elev.**)

Övriga Avgifter:

- Avgift för prov och utskrift av certifikat tillkommer efter avslutad utbildning.
- Årlig tillståndavgift tas ut av Post- och Telestyrelsen för Klass 2.
- Årlig tillståndavgift tas ut av SSA för Klass UN + medlemskap.

Utbildningskassens innehåll:

Läroboken "Bli Sändaramatör"

Trafikhandboken

Broschyrmaterial om amatörradiohobbyn

CD-skiva

Tidningen QTC nr 9/2001

Block och penna

Kursledare:

SM3ESX Christer Byström och

SM3FJF Jörgen Normén

Information/Anmälan

För ytterligare upplysningar och anmälan ring

Christer Byström telefon 060 – 56 12 85

Jörgen Normén telefon 060 – 313 25

SI9AM

Syftet med **SI9AM**, King Chulalongkorn Memorial Amateur Radio Society in Ragunda, Sweden är att kunna erbjuda sändaramatörer som besöker den thailändska paviljongen att på plats kunna köra radio med specialsignalen **SI9AM**.

KORT RESUMÉ SOMMAREN— HÖSTEN 2001

Juli

SM3GSK/Classe med barnen Johan och Anna.

Öppet hus - dagarna den 19 - 22 juli, i samband med firandet av Chulalongkorndagarna, samlade ca 30 besökande från Tyskland, Belgien, SM0, SM5, SM4 och SM3.

Ca 900 QSO:n kördes under des-

sa dagar. En 30 meters mast har inköpts, liknande den som vi har lånat från FRO i Östersund.

Augusti

Vid styrelsemötet planerades det bland annat för igångsättning och gjutning av mastfundament samt för kabeldragning.

September

I mitten av september grävdes för mastfundamentet och den 21 september göts antennfundamentet.

Lördagen den 29 september

Bottensektionen av masten är snart på plats.

samlades 15 glada amatörer från Sundsvall, Nyland, Sollefteå och Hammarstrand för att få ner alla matarkablar i marken. 1 Lågförlustkabel, 2 st RG17, 2 st Rotorkablar och en elledning för 380 volt. Vi hade hyrt en traktor med en speciell anordning för plöjning och nedgrävning av kablar. Ca 2 timmar tog det för traktorn och alla mankrafter att plöja och få alla kablar på plats. Efteråt monterades bottensektion av mastdelen (ca 400 kg) på plats på betongfundamentet. Glädjen var enorm efter denna så viktiga och betydelsefulla

"milstolpe" i uppbyggnaden av Europas fjärde och nyaste besöksstation, **SI9AM**. Fantastiskt!!!

SM3BQC/Arne monterar postlådan.

SM3BQC/Arne har snickrat och monterat ett över-skåp i den lilla "köksavdelningen" samt en postlåda som monterats intill ingångsdörren.

Vi har haft besök av 5 radioamatörer från **SK5CG**, Föreningen Aktiva synskadade från Örbyhus, som förutom radiokörande också besökte paviljongen och andra sevärdheter i Ragundadalen.

Oktober

Under september - oktober besökte **SM3FJF/Jörgen**, **SM3CER/Janne** och **SM3MQF/Curt** vid två tillfällen Bispgårdens Tekniska Skola, BTS, i Bispgården för att informera om amatörradio, demonstrera VHF och väcka intresse för den weekendutbildning som startas i mitten av januari år 2002.

KOMMANDE PROJEKT

November

Den 10 - 11 november hålls styrelsemöte samt en test av ett antal nya amatörradiostationer.

Den 24-25 november kommer vi att aktivera **SI9AM** genom att köra CQ WW DX Contest på CW i Klassen Multi-Operator, Single Transmitter.

(Forts. på sidan 8)

(Forts. från sidan 7)

Vi önskar få fram ett "contestteam" som är med och aktiverar **SI9AM**. I skrivande stund har **SM3CER/Janne**, **SM3CVM/Lars**, **SM3EAE/Lars** anmält sig. Är Du intresserad anmäl dig till **SM3CER/Janne** på telefon 060 – 56 88 73.

BOOKNING AV BESÖKSSTATIONEN

Kan man köra radio från **SI9AM** under vintern, har många frågat? Ja, temperaturen i rummet är neddragen till ca 10 grader. När Du kommer dit tar det tar ca 1 timme att värma upp rummet. Därefter är det bara att ansluta feedrarna i radiostationerna och slå på datorerna och sedan är det klart att köra från 1,8 MHz till 30 MHz. Det finns en 5 el FB33 Fritzell beam, samt en Windom FD4 CW multibandsantenn samt dipoler för 1,8 och 10 MHz. Om Du vill köra 2 meter ansluter Du feedern till ICOM FM tranceivern.

BOOKNINGAR KAN GÖRAS HOS:

SM3FJF/Jörgen på telefon 060 – 313 25 eller **SM3CVM/Lars** på telefon 063 – 850 09.

Priset för klubbmedlemmar i **SK3BG**, **SK3EK**, **SK3IK**, **SK3JR**, **SK3LH** och **SL3ZYE** är följande:

1 – 12 timmar 75 kr.

12 – 24 timmar 150 kr och då kan man vara 2 personer för det priset.

Det finns även möjlighet att hyra sängkläder om man inte tar med sig egna. Pris 75:- per uppsättning.

På hemsidan www.qsl.net/si9am får du kontinuerlig information om vad som hänt och vad som är på gång. Där kan Du även se bilder från de aktiviteter som har förekommit.

73 de **SM3LIV/Ulla**, **SM3ESX/Christer** och **SM3FJF/Jörgen**

BINGOLOTTO

SK3BG säljer de nya bingoletterna.

**STÖD KLUBBEN
GENOM ATT KÖPA
BINGOBRICKOR AV
SK3BG**

Du som vill förhandsanmäla dig för Bingobrickor, ring och förhandsboka hos **SM3KAF/Bosse** på telefon 060 – 55 29 49.

Tack för Ditt stöd till klubben.

UTGÅENDE QSL-KORT

Klubben skickar QSL-kort

15 Febr, 15 Maj
15 Sept, 15 Nov

Glöm inte att frankera med QSL-märke.

BIDRAG

Vi behöver bidrag till auktionen och lotteriet på Lilla Julafton fredagen den 14 december.

Samtidigt som Du julstädar kan du väl plocka ihop lite som Du kan skänka till klubben.

Alla bidrag mottaget tacksamt.

Har Du några frågor kontakta **SM3FJF/Jörgen** på telefon 060-313 25 eller 070-394 17 45.

MÅNADENS KLUBBPROFIL

Klubbprofil: SM3EAE Lars Stöök
Bor: Villa på Villavägen 10 i Hammarstrand
Ålder: 50 år
Civilstånd: Gift med Karin, 4 söner från 12 år – 26 år
Yrke: Ägare av Stööks Skoaffär, fd radiotelegrafist
Email: sm3eae@svessa.se

(Forts. från sidan 2)

Var föddes Du och hur och fick Du Ditt radiointresse, Lars?

Mina föräldrar drev och arbetade i byns skoaffär här i Hammarstrand, en affär som min farfar och farmor startade redan 1926, förresten samma år som Sveriges Radio startade sina rundradiosändningar. Hör och häpna, en vårdag 1951 föddes jag inne i skoaffären. När jag var 13 år gammal började jag lyssna efter olika radiostationer på kortvågsbanden med vår Luxorradio. Den var placerad inne i finrummet. Så högt prioriterade man radiomöbeln på den tiden. Det var med stor vördnad man satt i finrummet och rattade in de olika radiostationerna.

En dag hörde jag, på 80 metersbandet, **SM3ABG/Hjalmar** i Gäddede. (På den

tiden körde man AM-modulerat.) Jag blev helt fascinerad när jag hörde att amatörerna pratade om foni, telegrafi och det senaste inom amatörradio nämligen SSB. (Jag visste inte då vad det var.) En annan dag dånade en jättestark radiostation in. Mitt problem var att jag inte kunde ställa in tallet, eller moduleringen, vilket jag senare fick lära mig att det hette. Ganska snart fick jag ändå klart för mig att det var en radioamatör här i Hammarstrand. Det visade sig vara **SM3DKO/Ralph** Kårhammar, som bodde ca 200 meter ifrån mig. (Idag bor Ralph i Tanzania och har signalen **5H3RK**.) Han var 5 år äldre än mig och han hade en TRIO 9R59 och sände bland annat på SSB. Ralph och Luxorradion blev min livsgnista och redan nu bestämde jag mig för att bli "radiognist" på något fartyg ute på de sju haven, säger Lars.

Hur blev Du radioamatör?

Jag satt hemma hos Ralph så ofta jag kunde. "Jag kände värmen i hobbyn", säger Lars och fortsätter, "tekniken kunde jag ju lära mig men hur skulle det gå att lära sig telegrafi?" Jag fick låna en morsekurs inspelad på grammofonskivor. 1967 då jag var 16 år gammal åkte jag till F4 på Frösön och avlade C-certifikatet. På den

tiden var minimiåldern 16 år för att få C-cert, 17 år för B-cert och 18 år för A-cert.

Jag åkte hem och byggde ihop en kristallstyrd radiosändare på 10 W och tidigare hade jag införskaffat en Hallicrafter SX111 radiomottagare.

Minns Du Ditt första QSO?

Självklart, det var med **SM3BYA/"Gugge"** i Bergsjö. Numera bor han uppe i Kiruna och arbetar med rymdfysiologi.

Vad hände sedan?

Amatörradiocertifikatet motiverade mig till vidareutbildning så när jag var 17 år "snodde" jag värvning inom flottan som telegrafist. Nu var målet helt klart för mig, jag skulle bli radiotelegrafist. 2 års utbildning i flottan kompletterat med 1 år studier på sjöbefälsskolan i Härnösand för att få utbildning i "pappersbyråkratihanteringen" för radiotelegrafister. Radiotelegraficertifikatet kunde därmed kvitteras ut. Vilken känsla!!!, säger Lars och hans ansikte lyser upp.

1971 mönstrade jag på MS Lake EYRE, ett av Broströmskoncernens fraktfartyg som gick mellan USA-Japan-Australien-USA. Äntligen. Jag hade nått ett av mina mål, att hamna ute på de sju haven. Jag var på MS Lake EYRE i 14 månader innan jag bytte till "gnist" på passagerarbåten Gripsholm.

(Forts. på sidan 10)

(Forts. från sidan 9)

Minns Du någon speciell händelse ombord?

Ja, innan vi lämnade USA hade jag i Philadelphia köpt en egen radiostation "Galaxy 5" som jag hade med mig ombord. Dagligen träffades alla svenska radiotelegrafister på 21.160 MHz klockan 12.00 GMT. Vid ett tillfälle fick jag kontakt med **VR6TC/Tom Christian** från Pitcairn Island.

VR6TC/Tom Christians farfarsfar, styrman Fletcher Christian, var med om upproret på Bounty. Denna händelse blev senare en storfilm som hette just "Myteriet på Bounty". På vår rutt till Australien "avvek" vi ett dygn och lade till olovandes på ön, beroende på att kaptenen på vår båt ville köpa en

träsnidad Bountybåt som han två år tidigare hade beställt. Då träffade jag Tom som tog med sig flera bananstockar och fyllde radiohytten med "fingerbananas". Ett otroligt möte.

När vi gick på olika hamnar i Australien så hörde det till vanligheten att man besökte olika radioamatörer i deras hem. Jag har många fina minnen från den tiden, säger Lars.

Mera händelser som radiotelegrafist Lars, och när gick Du iland?

Jag bytte från fraktfartyg till passagerarfartyg och blev gnist på både Gripsholm och Kungsholm. Där var vi alltid tre telegrafister ombord. Där var det striktare bestämmelser. Vita kostymer när vi arbetade och när vi umgicks med passagerarna.

Under en 3 månaders ledighet hemma i Hammarstrand träffade jag Karin och blev blixtkär. Hur skulle man nu kunna förena sjölivet med familjelivet. Jag kontaktade kapten och fick löfte om att Karin fick följa med. 4 månader ombord på båten mellan USA-Japan. Det var starten på vårt äktenskap. Vi flyttade till Kungsbacka där vår förste son föddes. Jag arbetade på Göteborg Radio. Vi beslutade oss att återvända till våra ursprungliga hemtrakter. 1976 fick jag jobb som telegrafist på F4 i Östersund på en signalanläggning. Familjen växte med flera söner, och 1982 frågade min far om jag och Karin ville ta över skoaffären i Hammarstrand. Nu hade jag levt med radio dygnet runt sedan de tidiga tonåren, så det kändes naturligt att våga prova något nytt. Varför inte, sa jag och Karin. Jag sa upp min anställning vid flygvapnet och den 1 september 1982 började jag åter att vänja mig med läderdoften i näsborrarna, för det var ju här livet började, 31 år tidigare.

Vad hände med Ditt radiokörande?

Heathkit-trancievern SB101-an placerades temporärt i en garderob. Det temporära varade i 17 år! Familjens stora intresse

under uppehållet har varit grabbarnas slalomträning, varvat med barmarksträning, skogen och fiske under sommarhalvåret. Jag har nog sett Sveriges alla slalombackar. 1999 när två av våra söner hade fått körkort och egna fritidsintressen fick jag lusten att börja köra radio igen.

Hur känns det att driva skoaffär i Hammarstrand?

Det är en utmaning som snart varat i 20 år. Jag skulle beskriva det som fritt fall. Jag drivs av utmaningar. Arbetet är tidsmässigt bundet men ändå fritt. Man är sig själv, man kämpar på. Ragundadalen är en glesbygd med viss utflyttning och bara det är en utmaning för alla näringsidkare.

Hur ser försäljningen ut?

Ca 70 % av all försäljning är damskor, ca 20 % herr- och 10 % barnskor. Dessutom tillkommer arbetarskyddskor till industrierna här i Ragundadalen. Trenden inom skobranschen är att det handlas mera sport- och fritidsskor. Även bland äldre accepteras den typen av skor vilket det inte gjorde tidigare. Folk vill helt enkelt gå bekvämt.

Vad har Thaiändska Paviljongen betytt för Ragunda kommun och Jämtland?

Det här är ju den enda paviljong som är uppförd utanför Thailand. Speciellt under sommarmå-

(Forts. på sidan 11)

(Forts. från sidan 10)

naderna har turistgenomströmningen ökat markant både nationellt och internationellt vilket utvecklar Ragunda kommun och Jämtlands län. Sammantaget betyder det många arbetstillfällen per år.

Hur känns det att bo så nära Europas nyaste amtör-radiobesöksstation SI9AM?

Väldigt intressant, och det är roligt att det händer någonting även här i östra Jämtland. Det är en stor händelse som kanske är svår att förstå för "alla stadsbor" där så mycket olika saker händer och sker samtidigt.

SI9AM utvecklar mig och min hobby och jag hoppas att det betyder fler nya sändaramatörer här i bygden. För närvarande är vi bara 4 sändaramatörer här i kommunen, nämligen **SM3AQC/Lars** i Bispgården, **SM3JJI/Janne** i Bispgården, **SM3UTZ/Knut** i Stugun och jag. Dessutom har **SM3VRG/Karl-Gunnar** sitt fritids-QTH här i Hammarstrand. Här hoppas jag att besöksstationen även kommer att locka till sig fler nya sändaramatörer.

Hur ska vi få in nya sändaramatörer till vår fina hobby?

Det är svårare idag att nå ungdomarna än när jag blev sändaramatör. Här gäller det att marknadsföra morgondagens teknik redan idag, ex vis de digitala moderna PSK-31, APRS, satellit, cluster, loggprogram etc.

Försöka hitta utövare hos chattarna på Internet. Vi radioamatörer har chattat i över 100 år, säger Lars med ett leende.

Hur tror Du hobbyn ser ut omkring 2007 – 2010?

Jag gjorde ett "temporärt" uppehåll i 17 år, oj vilken utveckling under dessa år och samtidigt så ser vi hur omodern en ny dator blir efter bara 3-4 år. Jag tror på samma snabba utveckling framåt. Radion blir mer integrerad med datorn, riggstyrning, antennstyrning och jag tror att "datorriggar" kommer att attrahera de nya ungdomarna.

Hur många QSO:n och länder har Du hunnit med att köra?

Totalt sett har det blivit många timmar vid olika radiostationer. Privat har jag kört ca 16.000 QSO:n och ca 210 länder och det ökar stadigt. Jag har upptäckt de "nya warc-banderna" och där trivs jag att köra, säger Lars, med ett stort leende i ansiktet. De banden påminner mycket om hur det lät på kortvågsbanden på 60-talet, störningsfritt och det verkar vara lätt att nå långt, trots mina enkla trådanterner.

Hur ser det ut i radioschacket?

När jag återupptog hobbyn blev jag rekommenderad att köpa en Kenwood TS-930 transceiver. Att gå från radorör till heltransistoriserade radiostationer var helt nytt för mig. Ibland dam-

mar jag av min gamla Heathkit-rig och kör några QSO:n. Även dator och loggprogram var helt nytt för mig. Jag lärde mig mycket genom att se hur radiokörandet gick till på **SI9AM** och speciellt **SM3CER/Janne** operatörsteknik, vilken jag beundrar. Jag har en Eriksson telegrafnyckel, en Vibroflex från 1958 samt en Bencher manipulator. Även här gäller det att kunna olika operatörsteknikgrepp i handleden och fingrarna. På antensidan har jag för närvarande endast trådanterner. Dessvärre är VHF en vit fläck på kartan här i Östra Jämtland så jag fortsätter att vara aktiv på HF-banderna.

Vad har Du för framtidsplaner?

Nyligen skaffade jag mig en 30-meters antennmast. Målet är att sätta den på "rot" och montera ett antal beamar och trådanterner i den. Jag vill hellre ha ett bra antensystem än att skaffa slutsteg, för det skapar i sig mera problem än det tillför. En bra grannsämja är betydelsefull när man är utövar den här hobbyn, säger Lars.

(Forts. på sidan 12)

SSA årsmöte i Täby den 20–21 april 2002

Årsmötet, alla tillhörande möten och föredrag, banketten och utställningen äger rum under samma tak, tillhörande Täby Park Hotel – konferenshotellet med det utmärkta läget, som det står i reklamerna. I omgivningarna finns såväl Nordens största inomhusköp-centrum samt skog med elljusspår.

Mer information hittar Du på <http://hem.passagen.se/sk0mt>

Varmt välkomna hälsar TSA, Täby Sändaramatörer.

MEDLEMSAVGIFTEN ÅR 2002

Då var det dags att betala årsavgiften för år 2002 till klubben. Med detta utskick bifogas ett inbetalningskort.

För Dig som hämtar hem tidningen direkt från nätet skickar klubben bara inbetalningskortet.

(Innehåller kuvertet inte något inbetalningskort kontakta kassören **SM3WSK/Bengt.**)

Avgiften för år 2002 är oförändrat **180 kronor** för fullt betalande medlemmar och **90 kronor** för studerande/värnpliktiga.

**Klubbens postgiro är
79 16 23-2**

(Forts. från sidan 11)

Vidare så vill jag lära mig mer om hur man integrerar ihop radion med datorn. Dessutom vill jag få mer kunskap om hur jag kan utnyttja antenn- och contestloggprogram. Loggmässigt idag är det en fröjd att köra radio jämfört för 2-3 decennier sedan.

Att ha förmånen att tillsammans med sex SK3-klubbar utveckla Europas fjärde besöksamatorradiostation, **SI9AM**, känns både utmanande och stimulerande.

När jag åker hem till Njurunda en sen torsdagskväll efter mötet med Lars tänker jag så här:

- ⇒ *Drivkraften att redan i unga år bestämma sig för att bli radiotelegrafist.*
- ⇒ *Drivkraften utvecklade honom att bli lyssnaramatör, sändaramatör och slutligen det högsta man kan bli radiotelegrafist.*
- ⇒ *Drivkraften att ta över fars skoaffär, Stööks Skor.*
- ⇒ *Drivkraften tillsammans med sönerna i slalom-*

- ⇒ *backarna.*
- ⇒ *Drivkraften att återuppta amatörradiohobbyn.*
- ⇒ *Drivkraften att ta till sig och lära sig allt som blivit nytt efter 17 års frånvaro från amatörradiohobbyn, samt att ta till sig den nya datateknologin.*
- ⇒ *Drivkraften och tilltron till Ragundadalens turism, Döda fallet och Thai-ländska paviljongen.*
- ⇒ *Drivkraften att utveckla Europas 4:e och nyaste amatörradiobesöksstation **SI9AM.***

**Vid pennan
SM3FJF/Jörgen**

**SK3BG OCH SI9AM
TILLÖNSKAR ALLA
MEDLEMMAR
EN GOD JUL OCH
ETT GOTT NYTT RADIOÅR!**